Praca dyplomowa inżynierska

Właściwości roztworu poabsorpcyjnego w instalacji oczyszczania spalin metodą mokrą amoniakalną

Autor: Tomasz Han

Nr albumu: 268674

Promotor: dr inż. Bogumiła Wrzesińska

Rok akademicki: 2017/2018

Wprowadzenie

Oczyszczanie gazów spalinowych powstających w instalacjach przemysłowych jest problemem, z którym mierzymy się od wielu lat. Głównymi składnikami gazów spalinowych są tlenki węgla, tlenki siarki, tlenki azotu i węglowodory. Wraz ze wzrostem wymagań co do jakości powietrza, powstają nowe technologie odsiarczania spalin. W Elektrociepłowni Zakładów Azotowych „Puławy" S.A. wybudowano amoniakalną instalację odsiarczania spalin na licencji firmy Marsulex Environmental Technologies. Marsulex opatentował bardzo efektywną metodę odsiarczania gazów spalinowych z jednoczesnym wytwarzaniem wysokiej jakości krystalicznego siarczanu amonu, który jest głównym składnikiem roztworu poabsorpcyjnego.

Cel i zakres pracy

Celem pracy jest opis właściwości roztworu poabsorpcyjnego pochodzącego z instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą amoniakalną.

Zakres pracy obejmuje:

- przedstawienie krótkiego przeglądu metod odsiarczania z podziałem na metody suche, półsuche i mokre oraz ze względu na rodzaj użytego reagenta,
- charakterystykę i analizę procesów zachodzących w poszczególnych metodach odsiarczania w tym przedstawienie przykładowych schematów instalacji,
- bliższe przestawienie metody mokrej amoniakalnej według technologii firmy Marsulex, w tym: danych procesowych, zachodzących reakcji chemicznych, opisu produktu końcowego oraz schematu aparatury,
- zestawienie właściwości krystalicznego siarczanu amonu i popiołu lotnego, będących głównymi składnikami cieczy poabsorpcyjnej,
- opis proponowanej metodyki badania poszczególnych właściwości roztworu poabsorpcyjnego.

Schemat instalacji odsiarczania oraz wytwarzania krystalicznego siarczanu amonu

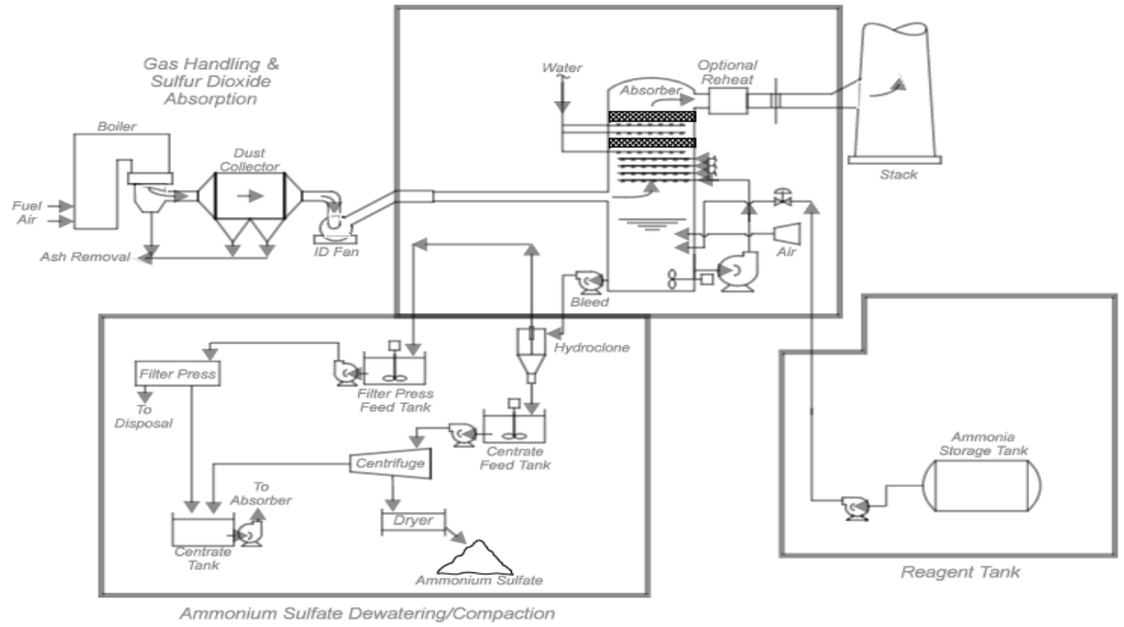

Rys.1. Schemat technologiczny instalacji do odsiarczania gazów metodą amoniakalną firmy Marsulex

Amoniak lub woda amoniakalna jest podawana do reaktora, w którym utrzymywane jest odpowiednie pH. W reaktorze następuje absorpcja i powstają siarczyny oraz wodorosiarczyny, które następnie ulegają utlenieniu do siarczanu amonu. Roztwór poabsorpcyjny jest podawany do hydrocyklonu, w którym jest zatężana zawiesina kryształów. Zawiesina jest następnie wirowana, a uzyskany siarczan amonowy suszony. Natomiast klarowny roztwór jest kierowany z hydrocyklonu do węzła krystalizacji, gdzie następuje odparowanie wody i powstaje krystaliczny siarczan amonu.

Wnioski

W dużych zakładach energetycznych i ciepłowniach najczęściej są stosowane mokre metody odsiarczania gazów spalinowych, które wykazują najwyższą sprawność odsiarczania. Najliczniejszą grupę sorbentów stosowanych w instalacjach odsiarczania stanowią reagenty wapniowe. Instalacja odsiarczania spalin metodą mokrą amoniakalną firmy Marsulex pozwala przekształcić roztwór poabsorpcyjny w użyteczny produkt w postaci krystalicznego siarczanu amonu. W płynie poabsorpcyjnym pochodzącym z reaktora odsiarczania spalin metodą amoniakalną, znajduje się głównie siarczan amonu, zarówno w postaci rozpuszczonej jak i krystalicznej. Roztwór poabsorpcyjny zawiera również zawieszone cząstki stałe popiołu lotnego. Skład chemiczny, stężenie oraz właściwości tych cząstek zależą od rodzaju spalanego paliwa oraz skuteczności węzła odpylania gazów spalinowych.